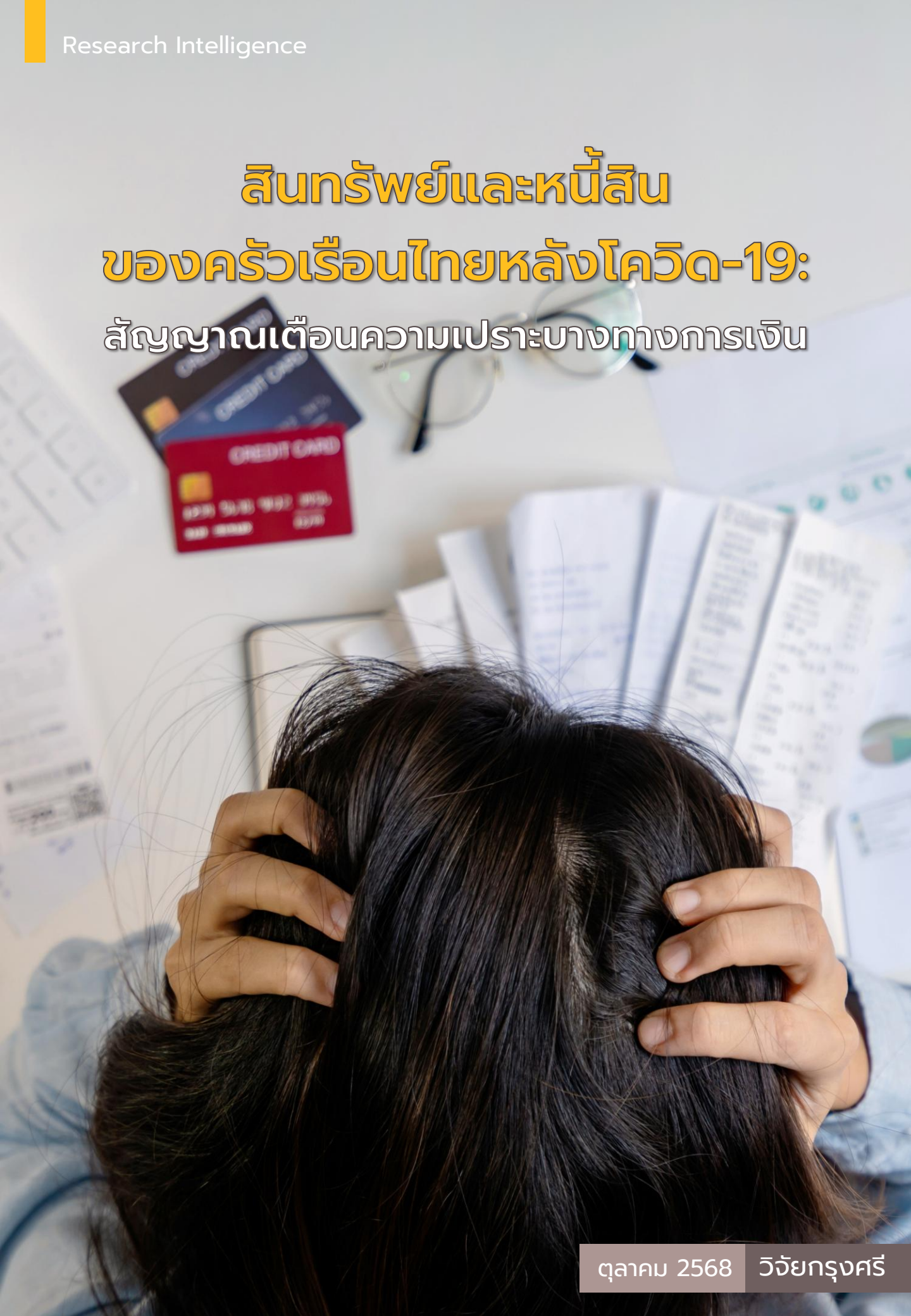
สินทรัพย์และหนี้สินของครัวเรือนไทยหลังโควิด-19:

สัญญาณเตือนความเปราะบางทางการเงิน

ตุลาคม 2568 วิจัยกรุงศรี

krungsri Research

A member of MUFG

สารบัญ

บทนำ	3
สินทรัพย์สภาพคล่องของครัวเรือนไทย: เติบโตแบบสะดุด	4
สินทรัพย์ถาวร: ความเปราะบางของครัวเรือนรายได้น้อยและปัญหาการขาดกันชนทางการเงิน	5
สถานการณ์หนี้ครัวเรือนและความเสี่ยงด้านเครดิต	7
ข้อจำกัดของมาตรการแก้หนี้ในปัจจุบัน	9
ปัญหาเชิงโครงสร้าง: รายได้ที่โตต่ำ โจทย์ใหญ่ของครัวเรือนไทย	11
มุมมองวิจัยกรุงศรี: ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฉุดรั้งการฟื้นตัว ซ้ำเติมให้ครัวเรือนไทยยังมีความเปราะบางทางการเงิน	15
แหล่งอ้างอิง	17

Subscribe Us

สมัครสมาชิกวิจัยกรุงศรี...

krungsri.research@krungsri.com

คำสงวนสิทธิ์

เนื้อหาและข้อมูลใดๆ ทั้งหมดที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวิจัยกรุงศรี ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ เกี่ยวข้องกับเนื้อหา สำเนา หรือดัดแปลงแก่บุคคลอื่นโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวิจัยกรุงศรี รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อหรือควรเชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม วิจัยกรุงศรีไม่อาจรับรองความครบถ้วนสมบูรณ์หรือความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าว อีกทั้งไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงหรือทางอ้อมจากการใช้รายงานฉบับนี้หรือเนื้อหาในรายงานฉบับนี้ ข้อมูล ความคิดเห็น และการประมาณการที่ปรากฏในรายงานนี้ถือเป็นความคิดเห็นของวิจัยกรุงศรี ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ ความคิดเห็นในรายงานฉบับนี้เป็นไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน ณ วันที่มีการเผยแพร่รายงาน วิจัยกรุงศรีขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงโดยมิต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

บทนำ

แม้เศรษฐกิจไทยจะเริ่มฟื้นตัวจากวิกฤติโควิด-19 มาระยะหนึ่ง แต่การใช้จ่ายภาคครัวเรือนของไทยกลับเติบโตต่ำและยังคงซบเซา วิจัยกรุงศรีพบว่า หลังวิกฤติโควิด สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงและสินทรัพย์ถาวรที่ใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมของครัวเรือนโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นน้อยมาก และยังปรับลดลงในครัวเรือนบางกลุ่มอีกด้วย ขณะที่สินทรัพย์ทางการเงินเพื่อการลงทุนก็ปรับลดลงในเกือบทุกกลุ่มรายได้ ขณะเดียวกัน หนี้ครัวเรือนและภาระการชำระหนี้ของครัวเรือนยังคงอยู่ในระดับสูง และความเสี่ยงด้านเครดิตยังอยู่ในระดับที่น่ากังวล เครื่องชี้เหล่านี้จึงเป็นสัญญาณเตือนที่ตอกย้ำความเปราะบางทางการเงิน และเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่ทำให้การใช้จ่ายภายในประเทศยังคงอ่อนแอ

ทั้งนี้ แม้ภาครัฐและธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีมาตรการช่วยเหลือ ทั้งการปรับโครงสร้างหนี้ การบรรเทาภาระดอกเบี้ย และการจัดการหนี้นอกระบบ แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นการเน้นบรรเทาผลกระทบของปัญหาหนี้ที่เกิดขึ้นแล้ว ดังนั้น หากเร่งจัดการแก้ไขต้นตอของปัญหา เช่น รายได้ที่ไม่เพียงพอและการจ้างงานที่ไม่มั่นคง จะเป็นอีกทางออกหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างฐานะทางการเงินของครัวเรือนให้แข็งแกร่ง เพื่อให้การใช้จ่ายของครัวเรือนสามารถกลับมาเป็นเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้เติบโตได้ตามระดับศักยภาพ

ทรรศิน กลิ่นถนอม

เศรษฐกรอาวุโส

thansin.klinthanom@krungsri.com

+662 296 2944

สินทรัพย์สภาพคล่องของครัวเรือนไทย: เติบโตแบบสะดุด

แม้เศรษฐกิจไทยจะทยอยฟื้นตัวจากผลกระทบของวิกฤติโควิด-19 เห็นได้จากอัตราการว่างงานลดลงต่อเนื่อง แต่แรงส่งดังกล่าวยังไม่เพียงพอที่จะกระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนให้กลับมาเติบโตอย่างเข้มแข็ง โดยในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาการใช้จ่ายของครัวเรือนยังคงขยายตัวต่ำและมีลักษณะซบเซา ส่วนหนึ่งเป็นผลจากระดับหนี้ครัวเรือนและภาระการชำระหนี้ที่อยู่ในระดับสูงซึ่งจำกัดศักยภาพในการใช้จ่าย ขณะเดียวกัน ความเปราะบางของกำลังซื้อยังอาจสะท้อนถึงปัจจัยเชิงโครงสร้างอื่นๆ ทั้งในด้านรายได้ ความมั่นคงในการจ้างงาน ตลอดจนสินทรัพย์ของครัวเรือนที่ไม่เพิ่มขึ้นตามค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่กระทบต่อความเชื่อมั่นผู้บริโภคให้ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่

จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (National Statistical Office: NSO) ล่าสุดระหว่างปี 2564–2566 พบว่า สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงของครัวเรือนไทยทั้งประเทศ[1/] ในช่วงหลังวิกฤตโควิด-19 เพิ่มขึ้นน้อยมาก เฉลี่ยเพียง 8,218 บาทต่อครัวเรือนต่อปี (ตารางที่ 1) โดยสินทรัพย์ประเภทต่างๆ สะท้อนถึงความอ่อนแอของกำลังซื้อ ดังนี้

- **เงินฝากธนาคาร**: เพิ่มขึ้นเพียง 6,732 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ซึ่งนับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง
- **สินทรัพย์ทางการเงินเพื่อการลงทุน (เช่น หุ้นกู้ กองทุนรวม และพันธบัตร)**: มีมูลค่าลดลงเฉลี่ย -1,440 บาทต่อครัวเรือนต่อปี โดยลดลงในเกือบทุกกลุ่มรายได้ โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่า 100,000 บาทต่อเดือน (คิดเป็นสัดส่วนราว 2% ของครัวเรือนไทยทั้งหมด) ที่ลดลงมากถึง -64,824 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เนื่องจากเศรษฐกิจไทยที่ชะลอตัว ความเชื่อมั่นที่ลดลง และราคาหุ้นไทยที่ลดลงมากในภาพรวม[2/]
- **สินทรัพย์สภาพคล่องโดยรวม**: สำหรับกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีจำนวนเกือบครึ่งหนึ่ง หรือประมาณ 49% ของจำนวนครัวเรือนไทยทั้งหมด พบว่าเพิ่มขึ้นไม่ถึง 2,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

ตารางที่ 1

การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงของครัวเรือนไทย ในช่วงปี 2564 ถึง 2566

รายได้ครัวเรือน (บาทต่อเดือน)	หน่วย: (เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง) บาทต่อครัวเรือนต่อปี			
	เงินฝากธนาคาร	สินทรัพย์ทางการเงินเพื่อการลงทุน	สินทรัพย์ทางการเงินอื่น (เช่น ทองคำ อัญมณี ลูกหนี้)	รวมมูลค่าสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง
<10,000 (16%)	+439	-84	-236	+120
10,000-20,000 (33%)	+1,353	-51	+506	+1,808
20,000-30,000 (20%)	+7,840	+292	+2,157	+10,289
30,000-50,000 (18%)	+14,195	-699	+4,033	+17,529
50,000-100,000 (10%)	+16,224	+904	+11,831	+28,960
>100,000 (2%)	+18,752	-64,824	+20,245	-25,826
รวม	**+6,732**	**-1,440**	**+2,927**	**+8,218**

Note: ข้อมูลในวงเล็บ () หมายถึงสัดส่วนจำนวนครัวเรือนของแต่ละกลุ่มระดับรายได้ต่อจำนวนครัวเรือนรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2564 ถึง 2566
Source: NSO, Krungsri Research

1/ สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง ได้แก่ เงินฝากธนาคาร สินทรัพย์ทางการเงินเพื่อการลงทุน รวมถึงสินทรัพย์อื่นๆ เช่น ทอง อัญมณี และลูกหนี้

2/ ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET Index) ในช่วงปี 2564-2566 ปรับลดลงกว่า -2.3% ขณะที่ ถ้าคำนวณจากดัชนี ณ ต้นปี 2565 ที่ระดับ 1,664.5 จุด พบว่าอัตราผลตอบแทนลดลงกว่า -14.9% จากแรงกดดันของเศรษฐกิจไทยที่ใต้อัตราต่ำและอัตราดอกเบี้ยทั่วโลกรวมถึงไทยที่อยู่ในระดับสูง ท่ามกลางความเสี่ยงเชิงภูมิรัฐศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น อาทิ สงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครน และสงครามระหว่างอิสราเอล-ฮามาส

สินทรัพย์ถาวร: ความเปราะบางของครัวเรือนรายได้น้อยและปัญหาการขาดกันชนทางการเงิน

นอกจากมูลค่าสินทรัพย์สภาพคล่องที่แทบจะไม่เพิ่มขึ้นแล้ว เมื่อวิเคราะห์สินทรัพย์ประเภทอื่นเพิ่มเติมโดยเฉพาะสินทรัพย์ถาวรซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดความมั่งคั่งของครัวเรือนและสามารถนำมาใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมได้ อันได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ (บ้านและที่ดิน) และรถยนต์ พบว่ายังมีมูลค่าลดลงอีกด้วย ดังนี้

- **ครัวเรือนรายได้น้อย**: ในกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน มูลค่าอสังหาริมทรัพย์และรถยนต์ลดลงถึง -82,294 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ส่วนในกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีสัดส่วน 33% ของครัวเรือนทั้งหมด มีมูลค่าการถือครองสินทรัพย์ในกลุ่มดังกล่าวลดลงกว่า -17,425 บาทต่อครัวเรือนต่อปี
- **ครัวเรือนรายได้สูง**: สำหรับครัวเรือนที่มีรายได้เกิน 100,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีสัดส่วนเพียง 2% ของครัวเรือนทั้งหมด มูลค่าการถือครองอสังหาริมทรัพย์ลดลงมากถึง -506,648 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ขณะที่มูลค่ารถยนต์เพิ่มขึ้น 143,810 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

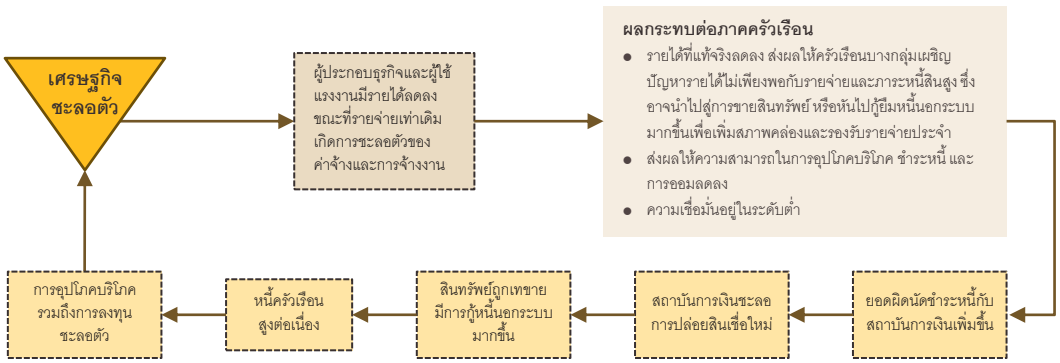
อย่างไรก็ตาม **ครัวเรือนรายได้ปานกลาง** ที่มีรายได้ระหว่าง 20,000-100,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีสัดส่วน 48% ของครัวเรือนทั้งหมด ยังมีความมั่งคั่งที่วัดจากมูลค่าการถือครองสินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีมูลค่าการถือครองอสังหาริมทรัพย์และรถยนต์เพิ่มขึ้น 382,130 บาทต่อครัวเรือนต่อปี

เมื่อสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงเพิ่มขึ้นไม่มากขณะที่สินทรัพย์ถาวรลดลง ความมั่งคั่งของครัวเรือนย่อมลดลง โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำที่กำลังเผชิญปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฝังรากลึกในระบบเศรษฐกิจไทย กล่าวคือ ปัญหารายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สินสูงในขณะที่เศรษฐกิจยังคงชะลอตัว อีกทั้งสินทรัพย์ที่ลดลงยังส่งผลทางอ้อมให้กำลังซื้อลดลงตาม จากผลกระทบของความมั่งคั่ง (Wealth effect) กล่าวคือ เมื่อสินทรัพย์ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ความมั่งคั่งเติบโตน้อย ผู้บริโภคจะรู้สึกไม่มั่นคงและชะลอการใช้จ่ายลง จึงส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนในระดับมหภาคชะลอตัวลงอีก และกลายเป็นวงจรที่หลุดพ้นได้ยาก

นอกจากนี้ สินทรัพย์ถาวรที่ลดลงยังส่งผลให้ครัวเรือนเข้าถึงสินเชื่อได้ยากขึ้น เพราะมีทรัพย์สินที่จะใช้เป็นหลักประกันได้น้อยลง รวมถึงขาดความมั่นคงทางการเงินเมื่อไม่มีเงินสำรองหรือทรัพย์สินไว้รองรับความเสี่ยง หรือขาด “กันชนทางการเงิน” (Financial Buffer) ซึ่งหากสถานการณ์นี้ดำเนินต่อไป อาจนำไปสู่วิกฤตหนี้ที่รุนแรงขึ้นและขยายผลเป็นวงจร[3/] ที่รุนแรงขึ้นในอนาคต

ภาพที่ 1

วงจรวิกฤตหนี้ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

Source: Krungsri Research

3/ วิกฤตหนี้อย่างเป็นวงจร หมายถึง ภาวะที่บุคคลตกอยู่ในวังวนของการสร้างหนี้สินอย่างต่อเนื่อง โดยอาจมีสาเหตุหลักมาจากพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกินตัว ขาดการวางแผนการเงินที่ดี รายได้ที่ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและภาระหนี้ จนนำไปสู่การก่อหนี้เพิ่มเพื่อประคองการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือนำมาชำระหนี้เก่า

ตารางที่ 2

การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าสินทรัพย์ที่มักจะใช้เป็นหลักประกันของครัวเรือนไทย ในช่วงปี 2564 ถึง 2566

รายได้ครัวเรือน (บาทต่อเดือน)	หน่วย: (เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง) บาทต่อครัวเรือนต่อปี		
	รถยนต์	อสังหาริมทรัพย์	รวมมูลค่าสินทรัพย์
<10,000 (16%)	-7,242	-75,052	-82,294
10,000-20,000 (33%)	-1,902	-15,523	-17,425
20,000-30,000 (20%)	+14,980	+53,240	+68,220
30,000-50,000 (18%)	+27,170	+59,560	+86,730
50,000-100,000 (10%)	+64,840	+162,340	+227,180
>100,000 (2%)	+143,810	-506,648	-362,838
รวม	**+15,830**	**+9,340**	**+25,170**

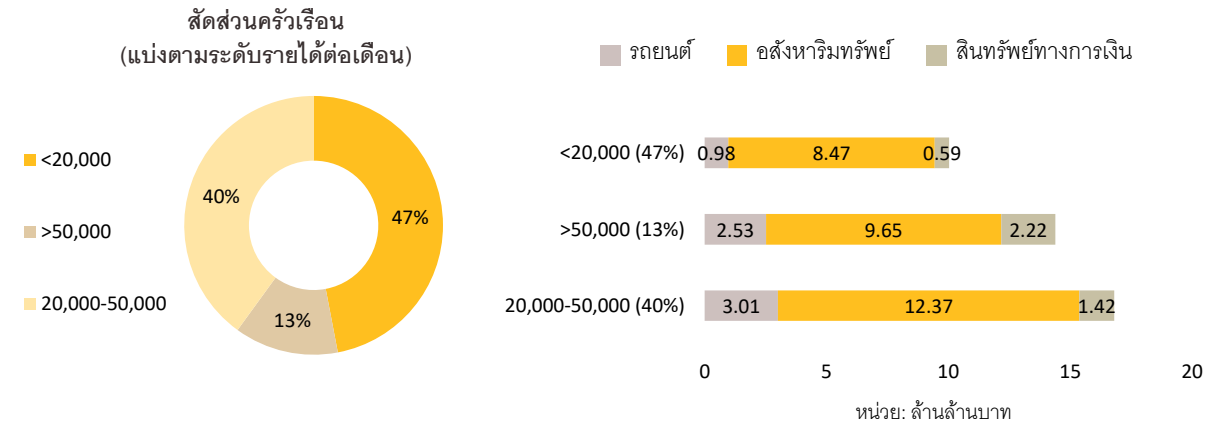
Note: ข้อมูลในวงเล็บ () หมายถึงสัดส่วนจำนวนครัวเรือนของแต่ละกลุ่มระดับรายได้ต่อจำนวนครัวเรือนรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2564 ถึง 2566
Source: NSO, Krungsri Research

นอกจากนี้ จากข้อมูลชุดดังกล่าวเรายังเห็นความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองสินทรัพย์ในระดับสูง โดยครัวเรือนที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีสัดส่วนเพียง 12% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด แต่ถือครองมูลค่าสินทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์ รถยนต์ และสินทรัพย์ทางการเงิน รวมกันมากถึง 14.4 ล้านล้านบาท (หรือคิดเป็น 35% ของมูลค่าสินทรัพย์รวม) ในทางกลับกัน ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีสัดส่วนถึง 49% ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด หรือเกือบครึ่งหนึ่งของไทย กลับถือครองสินทรัพย์ประเภทดังกล่าวมีมูลค่ารวมกันเพียง 10 ล้านล้านบาท (หรือคิดเป็น 24% ของมูลค่าสินทรัพย์รวม)

เครื่องชี้เหล่านี้สะท้อนว่า ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำมีความเปราะบางทางการเงินในระดับสูง และมีกันชนทางการเงินจำกัดหากต้องเผชิญภาวะเศรษฐกิจผันผวนหรือภาระหนี้เพิ่มขึ้นในอนาคต ด้วยเหตุนี้ มูลค่าสินทรัพย์ในกลุ่มดังกล่าวที่ลดลงจึงยิ่งซ้ำเติมสถานะทางการเงินของครัวเรือนกลุ่มนี้ และอาจทำให้การฟื้นตัวของการใช้จ่ายเป็นไปอย่างล่าช้า

ภาพที่ 2

ยอดคงค้างการถือครองสินทรัพย์ของครัวเรือนสองกลุ่ม

Note: ข้อมูล ณ สิ้นปี 2566
Source: NSO, Krungsri Research

สถานการณ์หนี้ครัวเรือนและความเสี่ยงด้านเครดิต

ท่ามกลางความเปราะบางทางการเงินและสถานะสินทรัพย์ที่อ่อนแอของครัวเรือน ปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนก็ยังคงเป็นอีกปัจจัยฉุดรั้งการใช้จ่าย โดยข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ล่าสุด ณ ไตรมาส 1 ปี 2568 หนี้ครัวเรือนไทยมียอดคงค้างอยู่ที่ 16.35 ล้านล้านบาท คิดเป็น 87.4% ต่อ GDP ซึ่งแม้จะเป็นสัดส่วนที่ต่ำสุดในรอบ 5 ปีแต่ก็ยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง

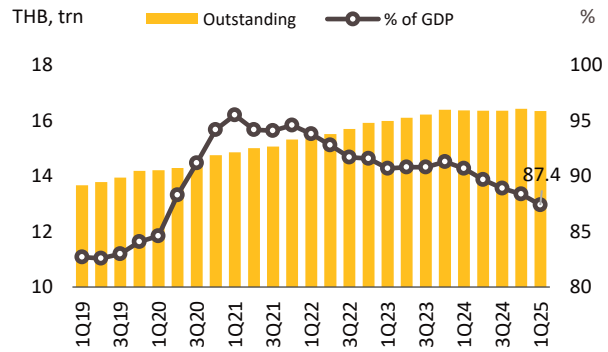
สาเหตุหลักที่ทำให้อัตราส่วนหนี้ต่อ GDP ลดลงมาจากการชำระคืนหนี้และการหดตัวของสินเชื่อ โดยเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2568 ลดลง -0.12% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ซึ่งการหดตัวนี้สะท้อนถึงความเข้มงวดของสถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อใหม่ เนื่องจากความเสี่ยงด้านเครดิตที่ยังคงอยู่ในระดับสูง

ทั้งนี้ ความเสี่ยงด้านเครดิตยังคงน่ากังวลและส่งผลให้ธนาคารเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อใหม่[4/] โดยสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-performing loans: NPLs)[5/] รวมถึงหนี้ที่ต้องจับตาเป็นพิเศษ (Special Mention Loan: SMs)[6/] ในไตรมาส 2 ปี 2568 แม้ลดลงเล็กน้อย แต่ภาพรวมยังคงอยู่ในระดับสูงในสินเชื่อหลายประเภท

ทั้งนี้ ธปท. เปิดเผยว่ายังคงต้องติดตามความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้กลุ่มเปราะบางอย่างใกล้ชิด เนื่องจากระดับหนี้ครัวเรือนในปัจจุบันยังคงสูงกว่าระดับยั่งยืนที่ 80% ตามเกณฑ์ของธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements: BIS) และสูงสุดในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ภาพที่ 3

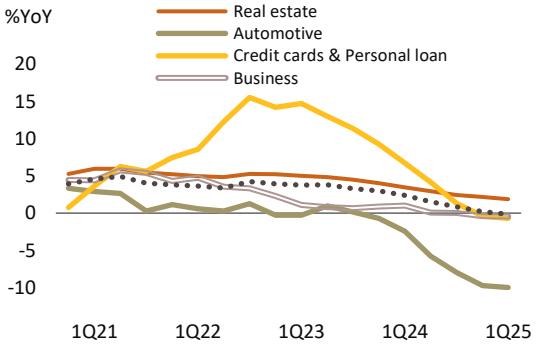
ยอดคงค้างหนี้ครัวเรือนไทย ต่อจีดีพี

Source: BOT, Krungsri Research

ภาพที่ 4

เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน

Source: BOT, Krungsri Research

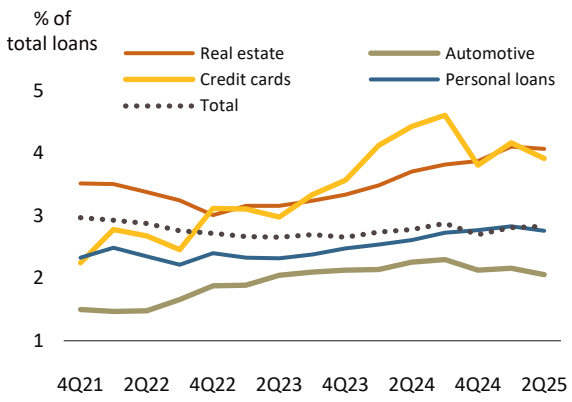
4/ สินเชื่อระบบธนาคารพาณิชย์ (รวมเครือ) ไตรมาส 2 ปี 2568 โดยรวมยังติดลบต่อเนื่อง เป็นไตรมาสที่ 4 ติดต่อกันที่ -0.9% YoY ซึ่งเป็นการติดลบยาวนานสุดในรอบกว่า 20 ปี โดยจากสินเชื่อธุรกิจ SMEs และสินเชื่ออุปโภคบริโภคที่หดตัวต่อเนื่องตามความเสี่ยงด้านเครดิตที่ยังอยู่ในระดับสูง

5/ หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPLs) หมายถึง หนี้เสียหรือสินเชื่อที่ค้างชำระมากกว่า 3 เดือน หรือ 90 วัน ติดต่อกัน

6/ หนี้ที่ต้องจับตาเป็นพิเศษ (Special Mention Loan: SMs) หมายถึง หนี้ที่ค้างชำระระหว่าง 1-3 เดือน

ภาพที่ 5

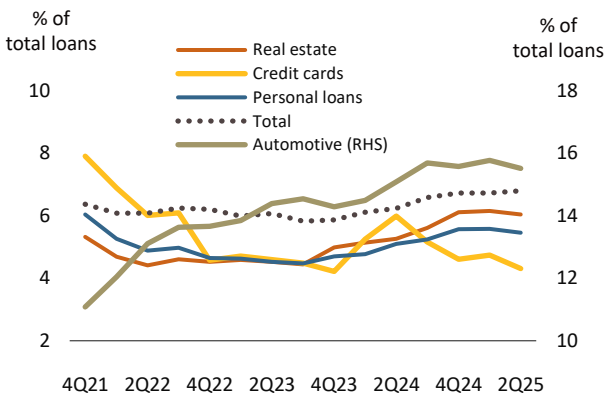
สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ต่อสินเชื่อรวม (NPLs)

Source: BOT, Krungsri Research

ภาพที่ 6

เงินให้สินเชื่อกล่าวถึงพิเศษ (SMs)

Source: BOT, Krungsri Research

ข้อจำกัดของมาตรการแก้หนี้ในปัจจุบัน

เพื่อรับมือกับปัญหาหนี้ครัวเรือนที่ซับซ้อนนี้ รัฐบาลและ ธปท. ได้ร่วมกันออกมาตรการหลายอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาทั้งในเชิงป้องกันและแก้ไขปัญหาหนี้ที่เกิดขึ้นแล้ว อย่างไรก็ตาม การดำเนินมาตรการต่างๆ ยังเผชิญกับข้อจำกัดหลายด้านที่อาจกระทบต่อประสิทธิภาพและความยั่งยืนของการแก้ปัญหาในระยะยาว

ข้อจำกัดแรกที่สำคัญคือ**ปัญหาพฤติกรรมการก่อหนี้ใหม่** มาตรการพักชำระหนี้หรือพักดอกเบี้ยแม้จะช่วยบรรเทาภาระในระยะสั้น แต่อาจสร้างความเสี่ยงด้าน Moral Hazard[7/] กล่าวคือ ลูกหนี้บางกลุ่มอาจคาดหวังความช่วยเหลือซ้ำแล้วซ้ำเล่า ส่งผลให้ไม่ยอมเร่งปรับโครงสร้างทางการเงินตลอดจนพฤติกรรมทางการเงินของตน นอกจากนี้ ดอกเบี้ยที่ยังเดินระหว่างช่วงพักหนี้ยังอาจสะสมกลายเป็นภาระหนักเมื่อครบกำหนดชำระ ส่งผลให้ลูกหนี้บางรายเข้าสู่วงจรหนี้ซ้ำอีกครั้ง

ปัญหาที่สองคือ**ความครอบคลุมของกลุ่มเป้าหมาย** เนื่องจากมาตรการช่วยเหลือต่างๆ เช่น โครงการ "คุณสู้ เราช่วย" ยังอาจไม่สามารถเข้าถึงลูกหนี้ทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่มีประวัติชำระหนี้ดีแต่ประสบปัญหารายได้ลดลง เนื่องจากลูกหนี้ดังกล่าวจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ยังมีความสามารถในการเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้ จึงไม่เข้าเกณฑ์ในการได้รับความช่วยเหลือจากมาตรการดังกล่าว

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ**ปัญหาหนี้นอกระบบ** ซึ่งการแก้ไขปัญหานี้ยังมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ขณะที่การบังคับใช้กฎหมายกับเจ้าหนี้นอกระบบที่ทำผิดกฎหมายยังมีข้อจำกัด[8/] ส่งผลให้ผู้มีรายได้น้อยยังคงพึ่งพาหนี้นอกระบบอย่างต่อเนื่อง

ข้อจำกัดที่สำคัญที่สุดคือการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ เนื่องจากมาตรการส่วนใหญ่ยังเน้นบรรเทาผลกระทบ มากกว่าการจัดการต้นตอของปัญหา เช่น การจ้างงานที่ไม่มั่นคงและรายได้ที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนการให้ความรู้ทางการเงินแก่ครัวเรือน ซึ่งการขาดการจัดการปัญหาเชิงโครงสร้างนี้ทำให้การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนยังไม่สามารถสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืนได้

7/ Morral Hazard หมายถึง ภาวะที่ผู้มีส่วนได้เสียตัดสินใจรับความเสี่ยงมากขึ้น เพราะเชื่อว่าตนเองจะไม่ต้องรับผลขาดทุนหรือผลเสียที่ตามมา ซึ่งมักเกิดขึ้นในกรณีที่มี ประกันภัย การช่วยเหลือทางการเงิน หรือการอุดหนุนจากรัฐบาล

8/ มาตรการแก้หนี้ของรัฐบาลยังคงมุ่งเน้นไปที่ลูกหนี้ในระบบมากกว่าลูกหนี้นอกระบบ โดยครอบคลุมเฉพาะหนี้ที่อยู่กับสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย (เช่น ธนาคารพาณิชย์ และนอนแบงก์) ขณะที่ลูกหนี้จำนวนมาก โดยเฉพาะผู้มีรายได้ไม่มั่นคง มักพึ่งพาเงินกู้นอกระบบซึ่งไม่อยู่ในขอบเขตความช่วยเหลือโดยตรง อีกทั้งแม้กฎหมายกำหนดบทลงโทษต่อเจ้าหนี้ผิดกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติยังมีข้อจำกัดด้านการสืบหาต้นตอและความเข้มงวดในการดำเนินคดี ส่งผลให้เจ้าหนี้นอกระบบยังคงดำเนินกิจการได้ต่อไป และลูกหนี้จำนวนหนึ่งไม่กล้าแจ้งความเนื่องจากเกรงการถูกข่มขู่หรือสูญเสียโอกาสในการเข้าถึงเงินกู้ในอนาคต

ตารางที่ 3

สรุปมาตรการสำคัญในการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนในประเทศไทย (Summary of Key Household Debt Resolution Measures in Thailand)

มาตรการ	รายละเอียด	เป้าหมาย
1. **คุณสู้ เราช่วย ระยะที่ 2** (มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 30 กันยายน 2568)		
1.1) จ่ายตรง คงทรัพย์	● ขยายคุณสมบัติครอบคลุมลูกหนี้ที่: 1) ค้างชำระเกิน 365 วัน 2) เคยค้างชำระ 1–30 วัน และเคยปรับโครงสร้างหนี้ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2565 ● สำหรับลูกหนี้ที่มีวงเงินไม่สูงมาก	● ให้ลูกหนี้สามารถ “จ่ายตรง” ผ่านระบบ ● เจ้าหนี้ต้อง “คงทรัพย์” ไม่ยึด ไม่ฟ้อง ● รักษาทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เช่น บ้าน รถ หรือสถานประกอบการ
1.2) จ่าย ปิด จบ	● ขยายเพดานหนี้คงค้าง สำหรับลูกหนี้ NPL ดังนี้: 1) สินเชื่อไม่มีหลักประกัน: หนี้คงค้างไม่เกิน 10,000 บาท/บัญชี 2) สินเชื่อมีหลักประกัน: สินเชื่อบ้าน/SMEs ≤ 5 ล้านบาท; รถยนต์ ≤ 800,000 บาท; มอเตอร์ไซค์ ≤ 50,000 บาท; หนี้คงค้างไม่เกิน 30,000 บาท/บัญชี	● เปลี่ยนสถานะจาก “หนี้เสีย” เป็น “ปิดจบหนี้” ● ช่วยลูกหนี้เริ่มต้นใหม่ได้เร็วขึ้น- ลดภาระหนี้เรื้อรังในระบบการเงิน
1.3) จ่าย ตัด ต้น	● มาตรการใหม่สำหรับหนี้ไม่มีหลักประกัน มียอดหนี้คงค้าง ≤ 50,000 บาท/บัญชี และเป็นหนี้เสีย (NPL) ● ผ่อนชำระคืน 2% ของเงินต้นคงค้างต่อเดือน เป็นเวลา 3 ปี ● พักดอกเบี้ยและจะยกเว้นหากทำตามเงื่อนไขได้ครบ	● ทุกค่างวด “ตัดเงินต้น” 100% ● ลดภาระดอกเบี้ยทันทีและในอนาคต ● เพิ่มโอกาสลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้เสียอย่างยั่งยืน
2. **หลักเกณฑ์การปล่อยสินเชื่ออย่างรับผิดชอบ** (Responsible Lending)		
2.1) การปรับโครงสร้างหนี้ (เริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567)	● ครอบคลุมลูกหนี้รายย่อยและ SMEs ที่เริ่มมีปัญหาชำระหนี้ ● สถาบันการเงินต้องเสนอแผนปรับโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ที่เริ่มมีปัญหาชำระหนี้แต่ยังค้างชำระไม่เกิน 90 วัน อย่างน้อย 1 ครั้ง และสำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 90 วัน อีกอย่างน้อย 1 ครั้ง	● ป้องกันไม่ให้ลูกหนี้กลายเป็น NPL ● ช่วยให้การชำระหนี้สอดคล้องกับรายได้จริง เหลือเงินพอใช้ดำรงชีพ ● ปี 2567 มีการช่วยเหลือแล้ว 2.4 ล้านบัญชี มูลค่ากว่า 8 แสนล้านบาท
2.2) การช่วยเหลือลูกหนี้เรื้อรัง (เริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2567)	● สำหรับลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ● เงื่อนไข: ค้างไม่เกิน 90 วัน และชำระดอกเบี้ยรวมมากกว่าเงินต้นรวมในช่วง 3–5 ปี ● รายได้น้อยกว่า: 20,000 บาท (สถาบันการเงิน); 10,000 บาท (Non-bank) ● เปลี่ยนเป็นสินเชื่อแบบผ่อนรายงวด ● ปิดจบหนี้ภายใน 5–7 ปี ลดอัตราดอกเบี้ยเหลือ 15% จากเดิม 25%	● ลดภาระหนี้โดยรวม ● ปิดจบหนี้ได้เร็วขึ้น ● ป้องกันการวนลูปหนี้ระยะยาว ● ปี 2567 มีผู้ได้รับความช่วยเหลือ 10,427 บัญชี
2.3) การคุ้มครองสิทธิลูกหนี้	● ไม่คิดค่าธรรมเนียมในการปรับโครงสร้างหนี้ และยกเว้นค่าประเมินหลักประกัน ● ไม่คิดดอกเบี้ยบนดอกเบี้ยสำหรับสินเชื่อที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อย รวมถึงกรณีบัญชีเดินสะพัดของสินเชื่อวงเงินกู้เบิกเกินบัญชี ● ต้องเปิดเผยข้อมูลครบถ้วน เปรียบเทียบได้ ● ส่งเสริมวินัยทางการเงินด้วยการให้ข้อมูลที่ช่วยปรับพฤติกรรมลูกหนี้	● ให้ลูกหนี้ได้รับความเป็นธรรมในการคิดค่าใช้จ่าย ● ส่งเสริมความโปร่งใสในการปล่อยสินเชื่อ ● ปลูกฝังวินัยการเงินที่ยั่งยืน
3. **การแก้หนี้นอกระบบ** (เริ่มเปิดลงทะเบียนตั้งแต่เดือนธันวาคม 2567)		
	● เปิดลงทะเบียนผ่านสำนักงานเขต ศูนย์ดำรงธรรมระดับจังหวัด/อำเภอ และช่องทางออนไลน์ ● สำรวจพื้นที่และขึ้นบัญชีผู้ประกอบการหนี้นอกระบบ ● ให้ธนาคารออมสินปล่อยสินเชื่อวงเงินไม่เกิน 50,000 บาทต่อราย และไม่เกิน 100,000 บาทต่อรายสำหรับผู้ประกอบธุรกิจรายย่อย	

Source: BOT, Krungsri Research

ปัญหาเชิงโครงสร้าง: รายได้ที่โตต่ำ โจทย์ใหญ่ของครัวเรือนไทย

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนจากผลสำรวจล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระหว่างปี 2564–2566 (ตารางที่ 4) เราจะมองเห็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญ กล่าวคือ รายได้โดยเฉลี่ยของครัวเรือนทั้งหมดเพิ่มขึ้นเพียงปีละ 1,806 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งใกล้เคียงกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นปีละ 1,803 บาทต่อครัวเรือน สะท้อนถึงการขาดรายได้ส่วนเกิน[9/] ที่เพียงพอในการใช้จ่ายหรือการออมของครัวเรือนไทย

กลุ่มที่น่ากังวลคือกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 69% ของจำนวนครัวเรือนทั้งประเทศ กำลังประสบปัญหารายได้โตไม่ทันการเพิ่มขึ้นของรายจ่าย โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีทั้งรายได้และรายจ่ายลดลง แสดงให้เห็นถึงการหดตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในกลุ่มนี้

ตารางที่ 4

การเปลี่ยนแปลงของรายได้ รายจ่าย และการชำระหนี้สินรวมของครัวเรือนไทย ในช่วงปี 2564 ถึง 2566

รายได้ครัวเรือน (บาทต่อเดือน)	หน่วย: (เพิ่มขึ้น หรือ ลดลง) บาทต่อครัวเรือนต่อปี		
	รายได้	รายจ่าย	การชำระหนี้สิน
<10,000 (16%)	-358	-369	-96
10,000-20,000 (33%)	+305	+537	-167
20,000-30,000 (20%)	+2,014	+2,223	+5
30,000-50,000 (18%)	+3,351	+3,306	+139
50,000-100,000 (10%)	+6,270	+5,737	+428
>100,000 (2%)	+5,348	+2,693	-712
รวม	**+1,806**	**+1,803**	**-17**

Note: ข้อมูลในวงเล็บ () หมายถึงสัดส่วนจำนวนครัวเรือนของแต่ละกลุ่มระดับรายได้ต่อจำนวนครัวเรือนรวมในประเทศไทย ในช่วงปี 2564 ถึง 2566
Source: NSO, Krungsri Research

9/ รายได้ส่วนเกิน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมสุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายรวมของกลุ่มครัวเรือน ในช่วงปี 2564-2566 เพื่อประเมินความสามารถในการใช้จ่ายและการออมของครัวเรือนแต่ละกลุ่ม

รายได้ของกลุ่มแรงงานไทยยังคงโตต่ำเมื่อเทียบกับระดับก่อนโควิด ตอกย้ำความเปราะบางทางการเงิน โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบางที่มีรายได้ปานกลาง-ต่ำ

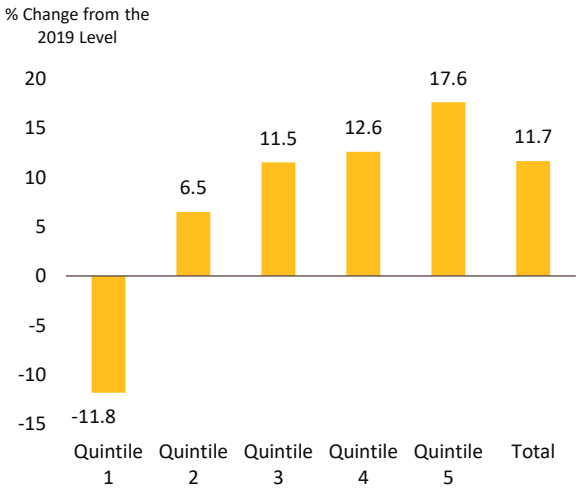
ข้อมูลผลสำรวจด้านแรงงานและค่าจ้างปี 2567 ยิ่งตอกย้ำความเปราะบางทางการเงินของครัวเรือนไทย โดยรายได้ของแรงงานเฉลี่ยในรูปตัวเงินในปีดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากระดับก่อนโควิด 11.7% หรือคิดเป็นอัตราเฉลี่ยเพียง 2.8% ต่อปี และเมื่อหักผลของเงินเฟ้อแล้ว รายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้นจากระดับก่อนโควิดเพียง 3.2% หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 0.8% ต่อปีเท่านั้น (ภาพที่ 7) ซึ่งบ่งชี้ว่ากำลังซื้อของประชาชนยังอ่อนแอ ผลจากรายได้และความมั่นคงทางการเงินของแรงงานยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร

ปัญหาความเปราะบางดังกล่าวพบได้มากที่สุดในกลุ่มแรงงานที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทต่อเดือน ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยในรูปตัวเงินลดลงถึง -11.8% (หรือลดลงปีละ -2.5%) และหากหักผลของเงินเฟ้อออกแล้ว รายได้ปรับลดลงอย่างมีนัยสำคัญถึง -18.5% (ลดลงปีละ -4.0%) จึงอาจกล่าวได้ว่าแรงงานกลุ่มนี้ซึ่งเป็นฐานรากสำคัญของเศรษฐกิจ กำลังประสบกับความยากลำบากทางการเงินที่เพิ่มมากขึ้น และสะท้อนออกมาในระดับมหภาคในรูปแบบของการบริโภคภาคเอกชนที่อ่อนแอ

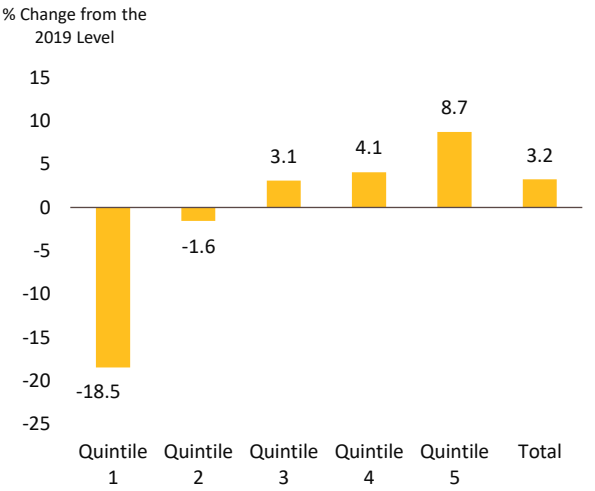
ภาพที่ 7

ค่าจ้างโดยเฉลี่ยของครัวเรือนไทยปี 2567 เทียบกับช่วงก่อนวิกฤตโควิด-19 ในปี 2562

ค่าจ้างเฉลี่ยตามกลุ่มเงินเดือน (ตามตัวเงิน)

ค่าจ้างเฉลี่ยตามกลุ่มเงินเดือน (ตามค่าแท้จริง)

Salary Group in 2024

Quintile 1: Less than 7,800 baht/month
Quintile 2: 7,801-10,000 baht/month
Quintile 3: 10,001-14,000 baht/month
Quintile 4: 14,001-20,000 baht/month
Quintile 5: More than 20,000 baht/month

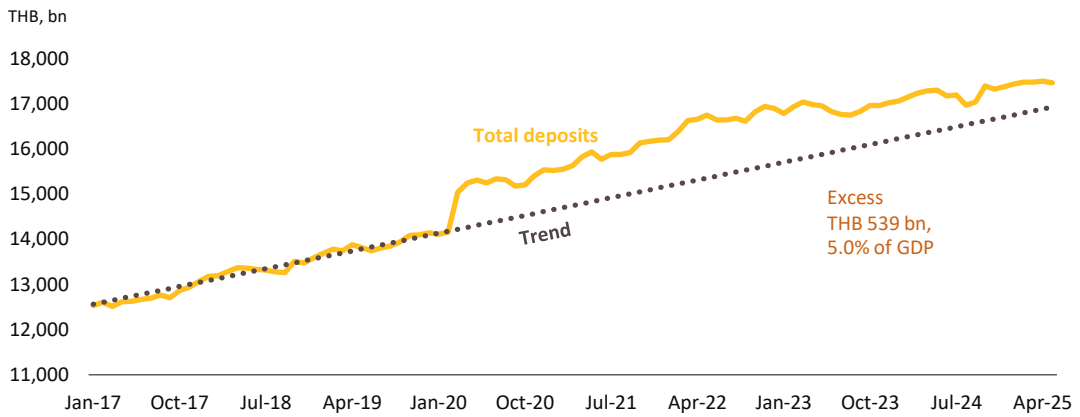
Source: NSO, BOT, Krungsri Research

ภาพดังกล่าวตอกย้ำให้เห็นถึงความเปราะบางทางการเงินของครัวเรือนไทยที่มีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็น “แผลเป็น” จากวิกฤติโควิด-19 ในปี 2563 ที่ทำให้แรงงานไทยมีรายได้ลดลง และสอดคล้องกับมูลค่าสินทรัพย์ที่ครัวเรือนไทยถือครองลดลง นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเงินฝากในระบบธนาคารเพิ่มเติม ยังพบว่าปัญหาการขาดสภาพคล่องกำลังทวีความรุนแรงขึ้น โดยกลุ่มผู้ฝากเงินที่มีเงินฝากธนาคารน้อยกว่า 500,000 บาท ซึ่งมีจำนวนบัญชีเงินฝากทั้งหมดรวม 134,097,089 บัญชี หรือคิดเป็นสัดส่วน 97.4% ของจำนวนบัญชีเงินฝากทั้งหมดในประเทศไทย[10/] มีเงินออมส่วนเกินลดลงอย่างต่อเนื่อง (ภาพที่ 9)

ตัวเลขเหล่านี้บ่งชี้ว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่ของประเทศกำลังประสบปัญหาในการใช้จ่ายและการเข้าถึงสินเชื่อ รวมถึงการขาดแคลนสภาพคล่องที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในระยะข้างหน้า

ภาพที่ 8

เงินฝากรวมในธนาคารพาณิชย์

Source: BOT, Krungsri research

ตารางที่ 5

เงินฝากในธนาคาร ปี 2567

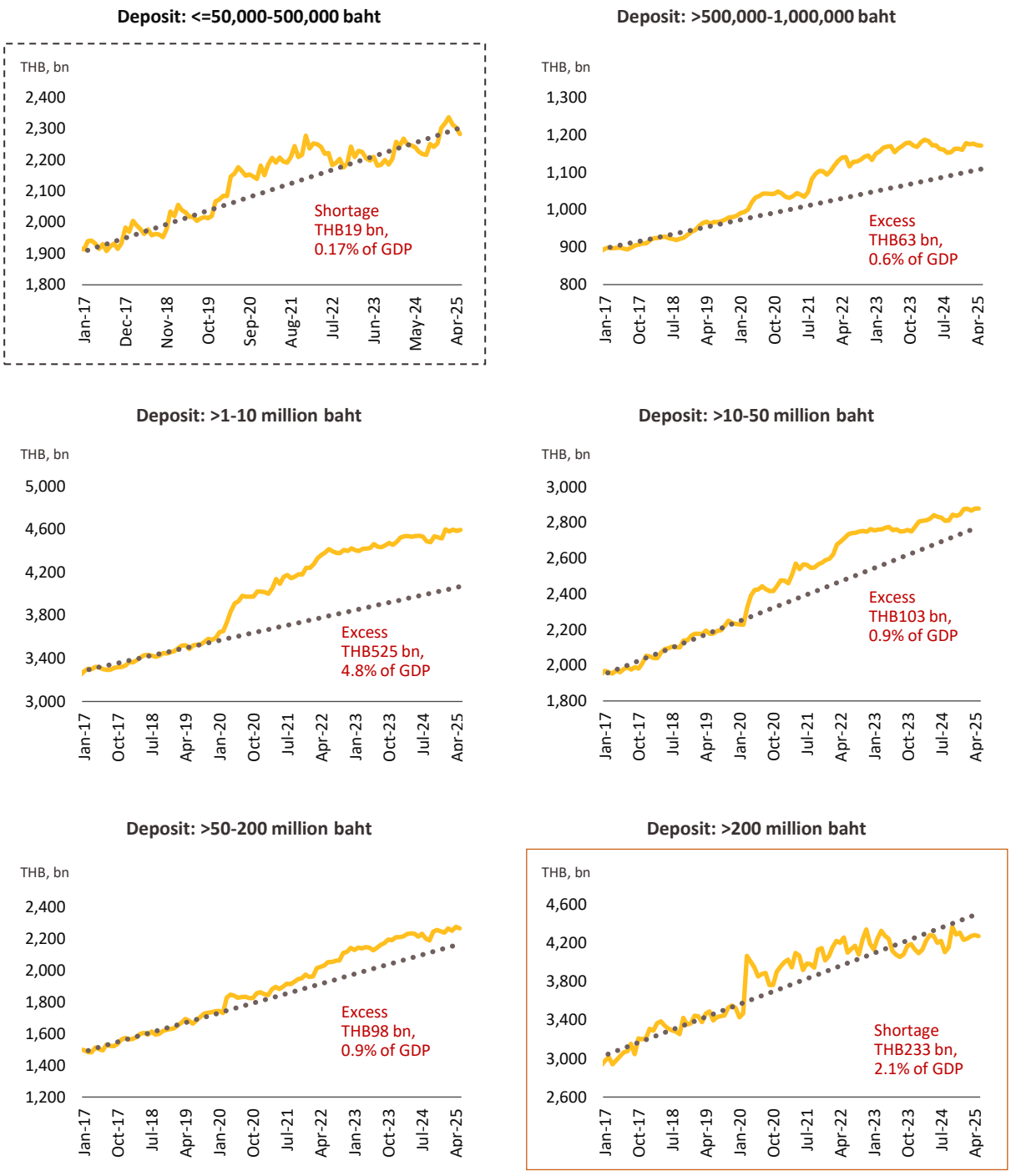
Deposit	Outstanding		Account	
	billion baht	% share	Number	% share
<=50,000-500,000 baht	2,301	13.2%	134,097,089	97.4%
>500,000-1,000,000 baht	1,160	6.7%	1,615,946	1.2%
>1-10 million baht	4,514	26%	1,787,428	1.3%
>10-50 million baht	2,847	16.4%	143,088	0.1%
>50-200 million baht	2,246	12.9%	24,354	0.02%
>200 million baht	4,310	24.8%	6,275	0.005%
Total	**17,382**	**100.0%**	**137,674,180**	**100.0%**

Source: BOT, Krungsri research

10/ Bank of Thailand: All Commercial Banks' Deposits Classified by Sizes and Maturity (2025), https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=187&language=ENG

ภาพที่ 9

เงินฝากจำแนกตามยอดคงค้าง

Source: BOT, Krungsri research

มุมมองวิจัยกรุงศรี: ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฉุดรั้งการฟื้นตัว ซ้ำเติมให้ครัวเรือนไทยยังมีความเปราะบางทางการเงิน

จากผลการศึกษาข้างต้น เราสามารถสรุปได้ว่าภาวะเปราะบางทางการเงินของครัวเรือนไทยหลังวิกฤติโควิด-19 เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการฟื้นตัวของการใช้จ่ายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำ ที่ยังเผชิญกับรายได้แท้จริงที่ฟื้นตัวช้าและสินทรัพย์สภาพคล่องอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสะท้อนถึงเศรษฐกิจระดับฐานรากที่ยังไม่แข็งแรง

ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ยิ่งตอกย้ำความเปราะบางดังกล่าว โดยกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำ มีสินทรัพย์และกันชนทางการเงินต่ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการเข้าถึงสินเชื่อ และยังทำให้ครัวเรือนไม่สามารถรองรับความเสี่ยงทางเศรษฐกิจได้เพียงพอ ขณะเดียวกัน แม้ระดับหนี้ครัวเรือนจะเริ่มปรับลดลงในบางมิติ แต่ถือว่ายังอยู่ในระดับที่สูงกว่ามาตรฐานสากล และยังมีความเสี่ยงในกลุ่มลูกหนี้บางประเภทที่ต้องจับตาเป็นพิเศษ

แม้ว่าที่ผ่านมา รัฐบาลและ ธปท. จะพยายามออกมาตรการช่วยเหลือ ทั้งการปรับโครงสร้างหนี้ การบรรเทาภาระดอกเบี้ย และการจัดการหนี้นอกระบบ แต่ยังเผชิญข้อจำกัดด้านการเข้าถึงและการจัดการต้นตอของปัญหา เช่น รายได้ที่ไม่พอเพียงและการจ้างงานที่ไม่มั่นคง ซึ่งส่งผลต่อการสะสมสินทรัพย์ของครัวเรือนในรูปแบบต่างๆ

ด้วยเหตุนี้ วิจัยกรุงศรีจึงมองว่าหากต้องการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนให้สัมฤทธิ์ผลอย่างยั่งยืนและช่วยฟื้นเศรษฐกิจในระยะยาว ควรให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของภาคครัวเรือนอย่างจริงจัง ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ **การยกระดับรายได้ผ่านการจ้างงานที่มั่นคง การพัฒนาทักษะแรงงาน**ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานสมัยใหม่ **และการสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม** (SMEs) ให้สามารถเป็นแหล่งสร้างงานและรายได้ที่มีคุณภาพและมั่นคง

นอกจากนี้ **การส่งเสริมระบบสวัสดิการและสินเชื่อที่สร้างความมั่นคง**ก็มีความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพหรือซื้อที่อยู่อาศัยที่มีเงื่อนไขเหมาะสมและเข้าถึงได้ รวมถึงการพัฒนาระบบสวัสดิการแรงงานและประกันสังคมที่ครอบคลุมและยั่งยืน เพื่อสร้างกันชนทางการเงินให้กับครัวเรือนในการรับมือกับความเสี่ยงต่างๆ

ยิ่งไปกว่านั้น **การแก้หนี้**จำเป็นต้องมีความครอบคลุมและยั่งยืน ตั้งแต่การแทรกแซงก่อนเป็นหนี้เสียด้วยระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพ การปรับโครงสร้างหนี้ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความสามารถในการชำระของลูกหนี้แต่ละราย ไปจนถึงการจัดการหนี้นอกระบบอย่างจริงจังด้วยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและการให้ทางเลือกทางการเงินที่เหมาะสม

สิ่งที่สำคัญไม่แพ้กันคือ**การส่งเสริมความรู้ทางการเงิน**ให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อปลูกฝังวินัยการเงินที่ดีและป้องกันวิกฤตหนี้ที่วนเวียนอย่างเป็นวงจรหรือรุนแรงขึ้นในอนาคต ซึ่งการพัฒนาความรู้ทางการเงินจำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและขยายไปสู่ประชาชนทั่วไปผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเงิน การลงทุน และการป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน

โดยสรุปแล้ว กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการใช้จ่ายภายในประเทศจะไม่สามารถฟื้นตัวได้อย่างทั่วถึง หากครัวเรือนส่วนใหญ่ยังตกอยู่ในภาวะเปราะบางทางการเงิน ดังนั้น การแก้ปัญหาหนี้จึงต้องเปลี่ยนมุมมองจากการช่วยเหลือเฉพาะหน้าไปสู่การวางรากฐานเศรษฐกิจภาคครัวเรือนให้มีความมั่นคงและมั่งคั่ง ซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญในการปลดล็อกศักยภาพการบริโภคของประเทศ สร้างการเติบโตที่ยั่งยืนในระยะยาว และลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างแท้จริง

การดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนรวมถึงภาคการเงินการธนาคาร ตลอดจนภาคประชาสังคม ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล เพื่อให้ครัวเรือนไทยสามารถมีชีวิตที่มั่นคงและมีคุณภาพได้อย่างยั่งยืนต่อไป

แหล่งอ้างอิง

Bank of Thailand. (2024). “หนี้ครัวเรือนไทย วิกฤติแค่ไหน ทำไมถึงไม่ควรมองข้าม?”. Retrieved from https://projects.pier.or.th/household-debt

Chula Digital Collections. (2022). “The Determinants of Thai Household Debt: A Macro-level Study”. Retrieved from https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=1337&context=jdm

Bank of Thailand. (2025). “Media Briefing โครงการ "คุณสู้ เราช่วย" เฟส 2”. Retrieved from : https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20250701.html

Bank of Thailand. (2025). “Banking Sector Quarterly Brief (Q2 2025)”. Retrieved from : https://www.bot.or.th/en/news-and-media/news/news-20250819-2.html

Krungsri Research. (2024). “หนี้ครัวเรือนและความเสี่ยงของเศรษฐกิจไทย)”. Retrieved from : https://www.krungsri.com/getmedia/022e5984-6554-4ec6-bf31-8f6ea7cc3c77/RI_Household_Debt_240516_TH.pdf.aspx

วิจัยกรุงศรี

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

ผู้บริหารสายงานวิจัยและหัวหน้าทีมวิจัยเศรษฐกิจ

ทีมวิจัยเศรษฐกิจ

สุจิต ชัยวิชญชาติ

ผู้บริหารทีมวิจัยเศรษฐกิจมหภาค

วนิชา ดิเรกอุดมศักดิ์

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

จุไรลักษณ์ พลศรี

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส (พยากรณ์ตัวเลขเศรษฐกิจ)

ปิยะวดี จิระศิริสุวรรณ

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

ทรรศิน กลิ่นถนอม

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

กฤตพร ศิริใจชิงกุล

นักเศรษฐศาสตร์

ศุภสิน อิทธิพัทธ์วงศ์

นักเศรษฐศาสตร์

ทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

ดร.พิมพ์นารา หิรัญกสิ

รักษาการผู้บริหารทีมวิเคราะห์และพัฒนางานวิจัย

ณธัญอร รัตนาธรรมวัฒน์

นักวิจัยอาวุโส

นฤชยา สาตแฟง

นักวิจัย

ปริญญา มิ่งสกุล

นักวิจัย

ชณัฐฐา ธาระรส

นักวิจัย

ทีมวิจัยอุตสาหกรรม

ธเนศ มหัทธนาลัย

ผู้บริหารทีมวิจัยอุตสาหกรรม

พูลสุข นิลกิจศรานนท์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Healthcare, Mobile Operators)

ปิยะนุช สถาพงศ์ภักดี

นักวิเคราะห์อาวุโส (Transport & Logistics)

เตียร เทียมศักดิ์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Energy, Petrochemicals)

ชัยวัช โชวเจริญสุข

นักวิเคราะห์อาวุโส (Agriculture)

นรินทร์ ตันไพบูลย์

นักวิเคราะห์อาวุโส (Power Generation, Modern Trade, Chemicals, Medical Devices)

พุทธชาด ลุนคำ

นักวิเคราะห์อาวุโส (Construction Contractors, Construction Materials, Hotels, Industrial Estate)

พัชรา กลิ่นชวนชื่น

นักวิเคราะห์อาวุโส (Real Estate)

ประพันธ์ ลีน้อย

นักวิเคราะห์ (ESG)

ศุภวัฒน์ โชคสวัสดิ์ไพศาล

นักวิเคราะห์ (Automobile, Electronics & Electrical Appliances)

รพีภูมิ ลาภมาก

นักวิเคราะห์ (Agriculture, Food & Beverages)

ทีมบริหารระบบข้อมูลวิจัย

ธมณ เสริญสุขสกุล

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

เชิดศักดิ์ ศรีชัยตัน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล

วงศกร แก้วอุดทัง

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล